

Bajnok Lászlóné: Akikre büszkék vagyunk

Az édesapámról, Bodolai Zoltánról

Nagyon megörültem a pályázatnak, ti. évek óta szeretném megírni édesapám, Bodolai Zoltán emlékezetét. Régen eltávozott közülünk, de nincs olyan nap, hogy ne gondolnék rá. Minél több idő múlik el a halála óta, annál jobban hiányzik. Nekem ő nemcsak az édesapám volt, hanem példaképem is nagyon sok vonatkozásban.

1925. május 6-án született Balkányban. Májusban töltötte volna be a 95. életévét. 2003 óta nincs velünk. Édesapja Bodolai József, cipésmester volt. Édesanyja Bodolai Józsefné Győri Mária háztartásbeli. Két gyermeket neveltek, édesapámat és nővérét Vörös Józsefnét, Bodolai Jolánt. Édesapám az apja mellett kitanulta a suszterséget és egészen a házasságkötéséig dolgozott a tanult szakmájában. Szakolyban, egy kis Szabolcs megyei faluban lakott a család. A falu lakossága főként mezőgazdaságból élt. Szinte minden családnak megvolt a mindennapi kenyér, hiszen a föld, amit megműveltek biztosította a megélhetésüket. A Bodolai családnak is volt két hold földje és a háztáji, ahol a konyhakert és az állattartás biztosította az ellátásukat. Disznót, tyúkot, kacsát tartottak. Pénzt azonban ritkán láttak, ugyanis a cipészség nem nagyon hozott a konyhára. A falun élő emberek, annak ellenére, hogy a mindennapi betevőjük megvolt, nem igazán dúskáltak anyagiakban. Bátran állíthatjuk, hogy nagy volt a szegénység Szakolyban.

Édesapám 25 évesen házasodott össze édesanyámmal, Tihor Irénnel. Akkor már kettesben éltek az édesanyjával, ti. a nővére férjhez ment és elkerült a Dunántúlra, Kaposvár mellé egy kis faluba, Jutába.

Édesanyám egy nyolc gyermekes család utolsó gyermekeként született Szakolyban. Édesapja uradalmi gépész volt, édesanyja háztartásbeli. Édesanyám 16 éves volt, amikor az anyja meghalt. Ezután a legidősebb nővérével, annak családjával és édesapjával éltek együtt. Édesanyám a ház körüli teendőkben és a gyermekek nevelésében volt segítségére nővérének.

21 éves volt édesanyám, amikor édesapám elkezdett neki udvarolni. Ez egy két éves időszak volt. 1950-ben házasodtak össze. Anyám egy szobabútort és egy borjút vitt a házasságba. Édesapám, ill. az ő édesanyja házában kezdték el közös életüket. Nagyanyám egy nagyon kemény, akaratos nő volt. Korán özvegyiségre jutott, nem volt több házassága. Férje halála után irányította a cipésműhelyt, beszerezte a munkához szükséges dolgokat és természetesen apámnak is mindig ő volt az etalon. Amit mama megmondott, az ellen nem volt apelláta! Képzeltük, mit érzett az anyám, amikor rájött arra, hogy itt a mama szava szent, ő csak a másodhegedűs szerepet kaphatja ebben a felállásban. Hogy röviden és velősen szemléltessem a helyzetet, kettőjük kapcsolata nem volt rózsásnak mondható.

Szüleimnek három gyermeke született. 1952-ben én, Bodolai Jolán Mária. Keresztneveimet a nagynéném és nagyanyám után kaptam. Egy évre utánam megszületett Irénke húgom, majd 1955-ben Éva testvérem. Amikor Éva húgom is elkezdte az általános iskolát, anyu elment a Hajdusági Iparművekbe három műszakos állásba. Fentebb már említettem, hogy apukám a házasság kötés után feladta a cipészséget és iparórként kapott állást Tégláson.

Édesapám mindig közösségi ember volt. Sok jó barátja és kedves szomszédja volt. Soha nem hallottam róla, hogy konfliktusa lett volna bárkivel is. Mindenkinek megadta a tiszteletet, soha egy kétértelmű megjegyzést sem tett senkire. Természetesen őt is becsülte, tisztelte mindenki a faluban. A munkahelyén fegyveres szolgálatot látott el. Fegyelmezett, következetes, embert tisztelő magatartása miatt a munkatársai is nagyra tartották.

Édesapám, a levente és a futballista

Erről az időszakról csak hallomásból, édesapám elbeszéléseiből tudok. A 2002-ben Szakolyról kiadott könyvben¹ így emlékezik ezekről az időkről:

„1937-től – 12 éves koromtól – kerültem kapcsolatba a sporttal, nevezetesen a futballal. A Horthy korszak egyik jellegzetes ifjúsági csoportosulása a levente mozgalom volt. Igazából előkészítő volt a sorkatonaságra. Minden 12 évet betöltött fiú köteles volt részt venni a „leventében”. Itt nemcsak elméleti felkészítést kaptunk a majdani fegyveres szolgálathoz, hanem fizikai felkészülésünkre is nagy gondot fordítottak. A korosztályomra nem volt jellemző az, ami a mai fiatalokra, hogy kb. 60%-uk nem volt alkalmas katonai szolgálatra sem fizikailag, sem lelkileg. Hetente egy alkalommal, általában vasárnap 6-10 óráig kötelező sportjátékokon vettünk részt. Volt itt futás, távolugrás, magasugrás, kislabdadobás, súlylökés és a falusi fiúk álma, a futball. Legtöbbször alig vártuk, hogy focizhassunk. Ehhez nem kellett más, csak egy nagy focilabda és a lelkesedésünk, az pedig megvolt. A focilabda a levente egyesületé volt, nagyon kellett vigyázni rá. A levente oktatói régi tisztékből kerültek ki, a főoktató Kalitza András volt. Az ő munkáját több oktató is segítette, többek között – akire emlékszem – Szűcs Péter, Elek István, Szűcs Sándor, és Rompa István. A napot elméleti oktatással kezdtük, és ezt követte a gyakorlati képzés (jobbra át, balra át, pihenj, vigyázz parancsszavakat hallottunk), majd jöhetett a sport. A levente mozgalom Szakolyban 1944. október 23-án szűnt meg, akkor jött be a faluba az első orosz katona. Emlékeimben tulajdonképpen a szakolyi futball sport innen eresztette gyökereit. Az 1938 előtti futball csapatra, mint kamasz gyermek emlékszem. A csapat edzője a levente fő oktatója Kalitza András volt. A csapat tagjai – emlékezetem szerint – Fettmann Jenő,

---

¹ Szakoly: képes helytörténet, gazdasági, társadalmi változások. Szerk.: Győri András et. al. Szakoly. Szakoly Község Önkormányzata. 2002. 250-251. p.

Weisz Andor, Rosinger Jenő, Vámos Miklós, Győri Mihály, Popovics János, Zubai János, Zubai Miklós, Mohácsik István, Mohácsik Sándor, Jenei László.

A levente pálya a Miklósi úton a zsákoscseri reformátustemető mögötti erdőben volt kiépítve, és a futballpálya, az előtte lévő út és a kanális által határolt területen.

A meccseket a szomszédos faluk csapatai egymás között játszották. Mint kamasz fiúk labdaszedőként és segítőként tevékenykedtünk a csapat körül. Bajnokságok nem voltak, ez a labdarúgás inkább a fiatalabb fiúk örömjátéka volt. Szívvel-lélekkel, mindent beleadva játszottak. Nem volt motiváló elem a pénz. Itt mindenki a saját örömére és a nézők szórakoztatására játszott. Emlékeim arról a csapatról vannak, amelyikben én is játszottam. A háború befejezése után – 20 éves koromban – újult erővel szerveztük meg a szakolyi futbalcsapatot. Szegények, de egészségesek voltunk, és igényünk volt a mozgásra. A szomszéd községekkel már úgynevezett járási bajnokságokat játszottunk. Egy járáshoz 5-6 csapat tartozott, nagy meccsek voltak sok nézővel, vasárnap délutánonként. Ez egy értelmes szórakozás volt, mert saját magunk egészségét is védjük ez által és sportoltunk is. A csapat tagjai a következők voltak: Veres János edző, Jenei László, Kerecsen György, Győri István, Nagy György, Nagy János, Nagy György, Tóth Mihály, Szilágyi János, Győri Sándor, Bertalan István, Palóczi András, Molnár István, Kókai Mihály, Járási László, Tihor Ferenc, Tihor Kálmán, Bacskai László és Bodolai Zoltán.

1950-ben megnősültem, 1951-ig játszottam folyamatosan a csapatban. 1952-ben katonai szolgálatra vonultam be, ezt követően már csak, mint néző jártam ki a meccsekre.”

Édesapám, a szakolyi MHSZ-titkár

Általános iskolások voltunk a testvéreimmel (ez a hatvanas évek és a hetvenes évek eleje), amikor megalakította Szakolyban az MHSZ-klubot. Kb. 20 fiatal férfi kérte felvételét a klubba. A lögyakorlatok a temető melletti lőpályán zajlottak. Nagy érdeklődéssel és némi irigységgel vettük tudomásul, mi lányai, hogy a fiúk minden vasárnap reggel mehetek gyakorolni a lőtérre. Addig kértük, könyörögtünk neki, hogy minket is érdekel a lövészet, nagy nehezen beleegyezett abba, hogy megtaníts minket is lőni. Először csak egyenként mehettünk vele. Nagyon vigyázott ránk, mindent pontosan elmagyarázott és mindent szigorúan visszakérdezett. Légpuskával és sportpisztollyal lőttünk. Pár hét után már mindhárman ott sorakoztunk a fiúk mellett a lőtéren. Nem mutatta, de mi tudtuk, hogy nagyon büszke volt a három lányára. A megyében, ebben az időben nagy MHSZ élet folyt. Tavasszal több versenyt is meghirdetett a megyei vezetőség. A szakolyi lánycsapat a lányáiból tevődött össze, míg a fiukból három csapat is összejött. Igazából nem volt nehéz nyerni ezeken a versenyeken, mert lányokból álló csapat rajtunk kívül, egy, legfeljebb kettő akadt a megyében. Büszkén mondom, hogy soha

nem jöttünk haza üres kézzel. Mai napig megvannak azok a kristályvázák, kompótos készletek, emléklapok, amiket ezeken a versenyeken szereztünk. A fiúcsapatok mindig az első helyért vetélkedtek. Az itt szerzett tapasztalataimat nagyon jól tudtam kamatoztatni középiskolás koromban, amikor is honvédelmi napon mindig tízest lőttem. 1967-ben és 1968-ban a kor kihívásainak és szokásának eleget téve építőtáborban vettem részt. Ott sem kellett szégyent vallanom, pedig ott már egyetemista fiúk is próbálkoztak a lövészetrel. Igaz, egyikük sem volt még katona. De, nem is volt mindenkinek olyan édesapja, mint nekem!

Kb. 20 évig működött a Szakolyi MHSZ-Klub. Édesapámat a megyei és az országos vezetőség munkája eredményeként többször kitüntette és jutalomba részesítette. Ezekben az években szinte évente megrendezésre került az MHSZ bál, amit természetesen édesapám szervezett. Ez nagyjából a szüreti időszak végén zajlott. A bál bevételéből édesapám utazásokat szervezett. Ezek egynapos kirándulások voltak, ahonnan mindig nagyon vidáman és elégedetten tértünk haza. Így jártam először Bécsben, Kassán és Ungváron.

Kb. 10 évre emlékszem vissza, amikor is élénk MHSZ-élet folyt a faluban, aminek én is részese voltam. Továbbtanulás miatt elkerültem otthonról, de a két húgom továbbra is aktív részese volt a klubnak. 1985-ben apukám nyugdíjas lett. Azok a fiatalok, akikkel megalakította az klubot, vagy elkerültek Szakolyból, vagy családot alapítottak. Egy idő után a klub érdeklődés hiánya miatt megszűnt.

Édesapám, a Szakolyi Önkéntes Tűzoltóság parancsnoka

Szakolyban az 1920-as évektől voltak önkéntes tűzoltók. Édesapámat 1974. július 1-jén bízta meg a végrehajtó bizottság ezzel a feladattal. Több éven keresztül párhuzamosan tevékenykedett az MHSZ-ben és a tűzoltóságban. Ekkor a szakolyi tűzoltók kb. 20-an voltak, 18 és 50 év közöttiek. Később ez a létszám tovább bővült. Volt felnőtt férfi csapat, úttörőkből álló ifi csapat és női csapat. Édesapám parancsnoksága alatt számtalan versenyen vettek részt sikeresen a tagok. Többek között:

1975. június 1-jén a Balkányban megrendezett járási versenyen a felnőtt csapat 3., az ifjúsági 4. helyezést ért el.

1976. június 6-án a Geszteréden tartott járási versenyen a Szakolyi ÖTE (Önkéntes Tűzoltó Egyesület) felnőtt csapata 4., az ifik pedig 3. –ok lettek.

1977-ben a Kállósemjénben tartott járási versenyen a férfiak mellett indultak a nők is.

1978. május 7-én Biriben került sor a járási versenyre. Itt a szakolyi csapat 4. lett.

1978. október 1-jén Szakoly-Tiszatanyán szakmai továbbképzésen vettek részt a tűzoltók, ahol a szakolyiak 800 liter/perces kismotorfecskendővel hajtották végre a parancsnok által készített támadási tervet sikeresen.

Az 1980-as években a versenyeken már 4-5 csapattal vettek részt. „Apák a fiaikat, nagyapák az unokáikat vitték az egyesületbe, szeretették meg velük az önkéntes segítség felemelő érzését és a versenyeken való győzelem mámorát. Az évzáró közgyűlések jó hangulatúak voltak és az elért eredmények láttán nőtt a tagság létszáma.”² – írta ezekről az évekről Bacskai István, aki 1995-ben édesapámtól vette át a parancsnoki stafétát.

1988. május 28-án a baktalórántházi tűzoltó gyakorló pályán a lányok és a fiúk is elhozták az első helyezést.

1992. június 20-21-én a Miskolcon rendezett országos tűzoltóversenyre Szakolyból két csapat is bejutott.

1992. augusztus 28-án 27 önkéntes tűzoltó egyesület, köztük Szakoly, is mint alapító létre hozta Nyíregyházán a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tűzoltó Szövetséget.

1993-ban a Pásztón megrendezett országos Flórián-napi ünnepségen meghívottként Szakoly női csapata vett részt.

1994. május 14-én a szakolyi sportpályán a nyírbátori járásból 36 csapat mérte össze tudását. A képviselőtestületi előterjesztésben így emlékeztek meg erről a napról: „A rendezvényt a helyi vállalkozók és magánemberek támogatták, szinte az egész település megmozdult. A versenyen öt csapattal indultunk és ebből négy első helyezést ért el. A férficsapatunk tizedmásodpercekkel lemaradt Nyírlugos csapata mögött.”³

1995-ben Nyírmihálydiban volt a körzeti verseny, ahol a szakolyiak négy csapattal indultak és mind a négy csapat első helyezést ért el.

Ezekben az években kötöttek szakmai-baráti kapcsolatokat az osztrák St. Pölten önkéntes tűzoltóival, és a szlovákiai Kassa tűzoltószövetségének vezetésével. Máig élő kapcsolat áll fenn a lengyelországi Sekowa, a szlovákiai Borsi és Mokrance településekkel.

Édesapám 19 évet töltött el a szakolyi önkéntes tűzoltók parancsnokaként. 70 éves volt, amikor 1995-ben megkapta az örökös tűzoltó parancsnok kinevezést. A családból két lány is képviseltette magát a versenyeken. Az egyik keresztlánya Demendi Ilona, a másik pedig unokája Őri Viktória. Nagyon büszke volt rájuk.

Működése alatt is voltak tűzoltó bálók és természetesen minden nyáron elvitte tűzoltóit egy szép és élményekben dús kirándulásra is.

---

² Bene János: 75 éves a Szakolyi Önkéntes Tűzoltóság. Szakoly. Szakoly Község Önkormányzata és Önkéntes Tűzoltósága. 2003. 35. p.

³ Uo. 36. p.

Utolsó útjára a tűzoltó autó szirénája is elkísérte. A község összes tűzoltója jelen volt a búcsúztatáson.

Édesapám, a nagyapa

Mint már említettem, hárman vagyunk lánytestvérek. Soha nem került szóba, hogy szeretett volna fiúgyermeket is. Mindig azt éreztem, hogy jól érzi magát egyedüli férfiként az öt nő között a családban. Hozzánk, lányaihoz következetes és szigorú volt.

A 70-es években mindhárman férjhez mentünk, családot alapítottunk. 1978-tól 1990-ig hat unoka született, két fiú és négy lány. Irénke húgom három gyönyörű lánygyermekkel ajándékozta meg szüleinket. Közülük való Viktória, aki aktívan vett részt a tűzoltók felelősségteljes munkájában. Éva húgomnak egy fia és egy lánya született. Zoltán volt az első fiú unoka, akivel nem tudtak betelni. Már két éves korától Szakolyban nyaralt, és mindig fájdalmas volt az elválás, amikor a szülei hazavitték Szolnokra. Nekem egy gyermekem van, László, aki szintén imádta a szakolyi nyarakat. Kisebbségi korában, amikor megkérdezték tőle, hogy mi szeretne lenni, a válasz ez volt: falusi. Édesapám nagyon szerette a lányunokáit is, de a fiúkkal tudott igazán szót érteni. Mindkét fiú élvezte és értette apukám humorát, ő pedig időnként még egy kicsit rá is játszott erre. Mint minden falusi háznál mindig volt kutya és macska. A kutyát Bodrinak hívták és óriási népszerűségnek örvendett. Fekete, göndörszőrű puli volt. Legkedvesebb desszertje a fagyis volt, amire az unokák szoktatták rá. Szívesen játszott a fiúkkal bújócskát. Ez úgy történt, hogy papa maga mellé vette Bodrit, a szemét befogta, míg a fiúk elbújtak. A keresd felszólításra Bodri lelkiismeretesen látta el feladatát, mindig sikerült megtalálnia a fiukat. Még akkor is, ha ők a diófa belső ágaira szerkesztett disznóól ajtón ücsörögtek. A unokák napi programjai közé tartozott a szülői ház közelében lévő homokbánya meglátogatása. Csak felnőtt fejjel mertek beszámolni arról, hogy milyen veszélyes helyzeteket éltek meg ott, hiszen ki kellett próbálni azt is, hogy miként omlik be a homokfal. Hála Istennek nagyobb baj nem történt.

Édesapámnak volt egy kis Simson Star motorja. Nem sokat kellett kuncsorogni a fiúknak ahhoz, hogy papa megtanítsa őket motorozni a falu sportpályáján. Mind a két fiú nagyon büszke volt arra, hogy 12-13 éves korukra motoroznak.

Apukám nyugdíjasként elvállalta a gázcsere telep üzemeltetését. Ez azt jelentette, hogy reggel 7-től 11-ig és délután 15-től 18-óráig ült a telep kis bódéjában és cserélte a gázpalackokat. Az unokák gyakori és kedvenc napi programja volt papa meglátogatása. Természetesen vitték magukkal Bodrit is. Ez a túra mindig a cukrászdában, fagyizással ért véget. Nyaranta nem sok bevétele maradt édesapámnak a plusz munkájából. A falu végén folyt egy kis patak. Nem volt mély medrű, ide is gyakran eljártak a fiúk. Sokáig nem tudtam, hogy miért visznek magukkal

befőttesüveget, aztán egyszer papa megsúgta, hogy nadályt, azaz piócát gyűjtenek. Papának mindenről volt tudomása, benne mindig megbíztak, a titkaikat vele beszélték meg, és papa volt az, aki mindent elnézett és minden huncutságot megbocsátott. Papa arról is tudott, hogy Zoli és Laci már óvodás korukban kipróbálta a cigit. Nagyapa mezítlábas Kossuth-jával estek át a tűzkeresztségen. Ez annyira jól sikerült, hogy egyik fiú sem dohányzik.

A fiuknak be kellett segíteni a napi munkába is. Ennek én nagyon örültem, hiszen papa megtanította őket arra is, hogy nem húzhatják ki magukat a házimunkából. Ilyen volt a lepergett szilva felszedése vederbe, borsószedés, annak kifejtése, az udvar felseprése, a háziállatok etetése.

Nagyon sokat köszönhetek az édesapámnak a gyermeknevelés és a hazafias nevelés területén is. Természetesen, az unokák is megtanultak légpuskával löni. Emlékeim szerint a puskát Zoli örökölte.

Gyakran előfordult a fegyelmezés kérdése is nyaranta, amikor a fiuk nem bírtak elcsendesedni esténként. Papának volt egy varázsszava, a Kóku. A Kóku volt az a soha nem látott rém, aki összeszedte és elvitte a zsákjában a szófogadatlan gyermekeket. Zoli unokája a „Kóku nyomában” című írásában így emlékezik vissza:

„Nagyapám, aki mindentudó volt, sokszor rémisztgetett bennünket a nyaralások alatt. Főleg sötétedés után. Persze nem hobbiból, hanem azért tette, ha este tíz után sem bírtunk magunkkal. Visszagondolva felnőttként, engem is zavarna a gyermekzsivaj lefekvés előtt, főleg, ha hajnal fél öt óta talpon vagyok. Úgyhogy, ha nem elégedtünk meg mi unokák az egész napi csavargás, erdőjárás és fürdés után az esti mese mondanivalójával, akkor tudatosan vagy fáradhatatlan élcelődéssel kieszközlöttük, hogy lerémítsen minket nagyapa. Bizony, volt abban valami sejtelmes félsz, ahogyan nagyapám a háromnegyedre engedett redőnyű ablak felé mutatott és végtelen nyugodt hangjával így szólt: Befelé most már a szobátokba, itt lesekszik a Kóku, befelé! Ilyenkor csend lett általában. A merészebb unokatestvéreim közül félve az ablak felé pillantott egyik-másik. Én bevallom őszintén, soha. Bátrabb húgom közölte, hogy nincs is ott semmi. Ott van az! – ha papa azt mondta. A vége mindig az lett, hogy bementünk a szobánkba. Egyik reggel kimentem az ablak alá, megnézni a földet, hátha találok valami különös nyomot. Azt gondoltam, ha ott áll este, vagy csak arra jár, legyen bármi vagy bárki is a Kóku, nyomot kell, hogy hagyjon maga után. Tudom, botor gyermeki Scherlock Holmes-i próbálkozás volt, semmi több. Nagyapánk jóságos, szívből jövő riogatásának azért lett egy apró mellékhatása. Sötétedés után, bármikor is nyaraltunk ott, nem ment ki egyik unoka sem a kinti WC-re. Felnőttként sem, ahogyan visszagondolok.”

Hogy mennyire hiányzott halála után édesapám az unokáknak arról Zoli így emlékezett meg egyik írásában:

„5 éve már, hogy szeretett nagypapink eltávozott. Akkor tudjuk meg igazán mennyire szeretünk valakit, ha már nincs közöttünk. Elment, s valahogy minden olyan más lett. Nem sózza már senki a levest, nem ül senki szóltanul összekulcsolt kezekkel a díványon. Nem fogja be senki a kutya szemét, amíg elbújunk a ház mögött. Szakolyban minden kicsit más! Mamikám azért jó egészségnek örvend és igen hálásan vár minden rokon látogatót, más kérdés az, hogy kevesebbet van otthon, mint maguk a vendégek, de megbocsájtjuk neki. Naná, hogy meg! Egyedül maradt szegénykém, olyan embert veszített el, akivel egész életében együtt volt, vigadalomban és bajban egyaránt. Hiányzik neki nagyon papa. Többször kiviszem a szavaiból, de nem szólok.

Kerültem egyet a faluban bicajjal. ... A Nagyszőlő, a Homokbánya, a Sárgödör, ezek nem egy ifjúsági regény helyszínei, hanem valós elnevezések, a falu egy-egy részét jelölik. Áldom a gyermekkoromat, hogy itt játszhattam az unokatestvéreimmel. Felmásztunk a cseresznyefára a szőlőben, omlasztottuk a homokfalat a homokbányában. Pancsoltunk a pocsolyában, a Sárgödörben Iliék előtt, ahol lehet, hogy Opsitos Pisti még mindig a fél pár cipőjét keresi, mert az bizony beleragadt a pocsolyába. Ma már kövesút van a helyén, a kukoricatábla helyén pedig benzinkút működik. Kövezett út vezet a kanálshoz is, ahol rengeteg piócat fogtunk. Egy dolog nem változott, mégpedig az, hogy Jóska most is ott ül a ház előtt a padon, a kerítés előtt. Ennek nagyon örültem.

Bármerre is csavarogtunk a faluban, papa mindig nagyon várt haza bennünket és kérte a beszámolót. Természetesen mindenhez volt valami hozzáfűzni valója. Így születtek meg mifelénk a legendás mondatok és szólások, amelyeknek óriási sikere volt és van a mai nap is, ha papát emlegetve elhangzik valamelyikünk szájából: „Ilyet még nem b...tt Európa”, vagy „Persze, mert Békési Zolika aranyat sz...k”.

Látom, ahogy megy a kertbe, hátán a nagy permetező, fején a nagy farsangi cowboy kalap, amellyel fejét óvta a permetszertől. Aztán ül a lócán, a nyári konyha előtt és szívja a cigit. Mert azt mindig szívta. Közben a Bodrit simogatja, aki a lábánál ült, mert csak egy kutya létezett a Bodri, akivel mindent meg tudott beszélni.

Megbocsátom, hogy minden nap fel kellett szedni a cefrének valót a szilvafa alól. Azt is, hogy pálcával kergettél le minket a kertbe. Kérlek, bocsásd meg nekem, hogy belenyaltam titkon a pálinkába, szerencsére olyan erős volt, hogy a későbbiek során sem kerültem vele szorosabb barátságba. Bocsásd meg, hogy a cigidből vettem el életem első és utolsó szálját, amit a kisházban füstöltem el mindenki tudta nélkül. S, hogy nem voltam veled az utolsó napokban, amit a mai napig bánok. Gyermekai és unokái emlékezzetek arra, amit utolsó perceiben mondott! Sajnos én nem lehettem ott, nem hallhattam, ami maradt az a tűzoltóautó szirénázása, amivel búcsúztatták az utolsó úton. És a szivárvány, ami gyönyörű volt, és tudom, hogy Te küldted

nekünk. Nekünk, akik nagyon szerettünk, de tudom, hogy te sokkal jobban szeretted minket. Igazából csak az hal meg, akit elfelejtenek, ez veled, míg élünk nem történhet meg. Mindig emlegetni fogunk Téged, az utolsó Igaz Embert a világon!”

Fentebb már említettem, hogy többször is kitüntették. Nyugdíjba vonulásakor a munkahelye a „Munka Érdemrend Ezüst fokozatával” búcsúzott tőle. Többször nyerte el a „Kiváló Dolgozó” címet. Büszke tulajdonosa volt a „Haza Fegyveres Szolgálatáért” emlékéremnek.

Az MHSZ-ben „Jó munkáért” és „Honvédelmi Érdemérem” kitüntetést kapott.

Tűzoltóként „Kiváló Tűzoltó”, „Tűzbiztonsági Érem Arany Fokozat” és az „Önkéntes Tűzoltó Szolgálatért” kapott jutalmat.

Emlékszem, hogy egyik kitüntetését Budapesten vette át és boldogan újságolta, hogy 20000 Ft. pénzjutalmat is kapott az érem mellé. A legbüszkébb azonban a „Szakolyért Emlékérem”-re volt, amit 1997-ben kapott. Azt mondta, hogy azért örül ennek, mert azoktól az emberektől kapta, akik a legjobban ismerték őt. Tudták, hogy mit tett a községért és azt őszintén, szeretetből, elhivatottságból tette.

Több cikket is találtam a szabolcsi sajtóban róla. Ezek a következők:

- Ünnepségek megyénkben a Fegyveres Erők napján. Honvédelmi Érdemérem kitüntetés. In: Kelet-Magyarország. 1969. szept. 30. 7. p.
- Kitüntetések. Kiváló Munkáért Érem Arany fokozat. In: Kelet-Magyarország. 1971. ápr. 6. 6. p.
- Kitüntetések a Nagy október évfordulóján. Tűzrendészeti Érem Arany fokozat. In: Kelet-Magyarország. 1984. nov. 9. 4. p.
- Kozma Ibolya: A hálás település. Szakolyért Emlékérem. In: Új Kelet. 1997. nov. 3. 3. p.
- Ötven éves házassági évforduló. In: Kelet-Magyarország. 2000. nov. 15. 4. p.
- Példás összefogás. Megemlékezés Szakoly elhunyt kitüntetettjeiről. In: Kelet-Magyarország. 2005. nov. 4. 7. p.

Temetésén így búcsúztam tőle:

„Három évvel ezelőtt az ötvenedik házassági évfordulótokon Ratkó József Zsoltár című versével köszöntöttem Benneteket:

„Adassék nekik gyönyörűség,
Szerelmükért örökös hűség,
Adassék könny is, hogy kibírják
A világ összegyűjtött kínját.”

Akkor még nem gondoltam, hogy ilyen hamar aktualitást nyer kedvenc versem, csak más aspektusból. Akkor felidéztem életutadat, azt a sok nehézséget, amivel meg kellett küzdened, hogy eltartsd családodat és tanítsad a három lányodat. Elmondtam, mi mindent kellett kibírnod: jót és rosszat egyaránt. De Te kibírtad, mert erős voltál! Rengeteg erőd volt és mélységes hited. Hittél az emberekben, a munkádban és az Istenben. Nem volt olyan ember a környezetedben, akin ne segítettél volna. Bárki, bármilyen problémával, gonddal jött Hozzád, soha, senkit nem küldtél el, mindenkit meghallgattál és kerested a megoldást minden bajra. Felnőttként sok nyarat töltöttem otthon. Néha úgy éreztem, hogy valami „jószolgálati hivatal” lett a házuk, mert nem volt olyan nap, hogy 5-6 ember ne fordult volna meg az udvaron. Természetesen jöttek a jó szomszédok, Győri Sanyi bácsi, aki, míg élt, minden nap megjelent pár perces beszélgetésre. Jött napi rendszerességgel Juhász Pista bácsi, egészen haláláig. Mikor Katona Imre bácsi is eltávozott az élők sorából, először mondtad azt, hogy alig maradt már élő barátod.

A munkába vetett hited példa volt előttünk, lányaid előtt. Mindig becsületesen, kitartó szorgalommal és örömmel végezted a rád bízott feladatokat. Nemcsak a hivatásoddá vált iparőrséget, hanem a társadalmi munkában felvállalt MHSZ-klubot és a tűzoltóságot is. Tizenéves korunkban a három lányod volt a szakolyi MHSZ-lövészklub leány csapata. Mindhármukat megtanítottál a fegyverekkel bánni. Szívesen mentünk versenyekre, mindig büszke voltál ránk. Az MHSZ-klubban nemcsak löni tanítottál bennünket, hanem a haza és szűkebb pátriánk szeretetére is. Szégyenkezve vallom be most utólag, jaj de untuk! Bocsáss meg érte! Ezt is, mint oly sok mindent, csak érettebb fejjel ért meg az ember.

Tűzoltó parancsnokként 19 évet tevékenykedtél Szakoly tűzvédelméért. A temetéseden nagyon emberi, hozzád méltó volt Pernyák Sándor búcsúztatása. Laci unokád a szertartás után megjegyezte: milyen sok mindent nem tudtam nagyapáról. Igen, ilyen voltál: soha nem dicsekedtél. Pedig lett volna mire!

2003. június 27-én döbbenetesen vettük tudomásul betegségéd hírét. Sokáig nem hittük el, hogy ez veled is megtörténhet. Aztán jöttek a nyomasztó vizsgálatok, a megalázó kezelések és a kiszolgáltatottság fájdalma. Fegyelmezetten viselted. Olyan férfihoz méltóan, aki betegségében is példa a családjára nőtagjainak. Végig ott voltunk veled, Irénnel, Anyuval, Viki unokáddal. Tehetetlenül néztük fájdalmadat.

Aztán egyre gyengébb lettél. November másodikán még beszéltél hozzám, aztán negyediken itt hagytál minket.

Drága Édesapám! Te kibírtad a világ összegyűjtött kínját, de ez már neked is sok volt. Ezt már nem bírtad ki.

Hálát adok az Istennek, hogy utolsó perceidben foghattam a kezedet. A könny, ami kicsordult a szemedből, már nem a fájdalomé, hanem az „Isten veletek!” könnycseppjei voltak. Sírva hagytad el a földi világot. Köszönöm Édesapám, hogy sírni láttalak! Szeretünk, míg élünk! Nyugodj békében!”